

Patrycja Gołbek-Jonak

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Znaczenie polskiej grupy wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami mieszkających w Wielkiej Brytanii objętych angielskim systemem nauczania na przykładzie działalności „Wagonika Integuracyjnego – grupy wsparcia dla Rodziców Dzieci o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych”

Wprowadzenie

W Polsce grupy wsparcia dla rodziców dzieci z różnymi niepełnosprawnościami i zaburzeniami są coraz powszechniejsze. Rodzice często szukają pomocy i wsparcia zaczynając od przeglądania portali społecznościowych. Obecnie jest to najłatwiejszy i najszybszy sposób, wystarczy wpisać w wyszukiwarce frazę „grupa wsparcia” i natychmiast pojawia się kilkadziesiąt wyników wyszukiwania. Grupy są najczęściej zamknięte dla osób z zewnątrz i jeżeli ktoś chce do nich dołączyć, musi wysłać prośbę do administratora tej społeczności. Tego typu grupy często prowadzone są przez rodziców dzieci z niepełnosprawnościami lub zaburzeniami, którzy najzwyczajniej chcą pomagać innym rodzicom borykającym się z podobnymi problemami. Społeczności te organizują dla swoich członków cykliczne spotkania, gdzie nie tylko z pośrednictwem internetu, ale także w bezpośrednim kontakcie mogą oni wymieniać się doświadczeniami i uzyskiwać pomoc. W Polsce rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami dużo łatwiej jest znaleźć pomoc i wsparcie aniżeli Polakom mieszkającym za granicą. Częstymi barierami okazują się zupełnie inny system szkolnictwa skierowany do dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami, bariera językowa, brak wsparcia zarówno ze strony placówki do której uczęszcza dziecko, jak i od osób najbliższych, które nie rozumieją, że dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i zaburzeniami (np. dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, dzieci z niepełnosprawnością intelektualną itd.) nie mają takich możliwości jak ich pełnosprawni rówieśnicy i potrzebują specjalistycznej pomocy. Takie problemy potęgują niechęć, złość, poczucie bezsilności rodziców dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami, którzy niejednokrotnie są pozostawieni sami sobie.

Celem artykułu jest ukazanie konieczności powstawania grup wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami mieszkających poza

granicami Polski. Autorka artykułu charakteryzuje termin „wsparcie społeczne”, opisuje system szkolnictwa w Anglii skierowany do dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami. Przedstawia także działalność prawdopodobnie jedynej grupy wsparcia z Northampton „Wagonik Integracyjny – grupa wsparcia dla Rodziców Dzieci o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych” założonej przez Polaków dla Polaków, której działalność nastawiona jest na pomoc rodzicom i ich dzieciom z niepełnosprawnościami i zaburzeniami.

W artykule autorka używa pojęcia „dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych” zgodnie z angielskim nazewnictwem. W Anglii każde dziecko z jakąkolwiek niepełnosprawnością, zaburzeniem lub dysfunkcją nazywane jest przez System Edukacji „dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych”, ponadto określenie to jest częścią nazwy opisywanej grupy wsparcia.

Wsparcie Społeczne

Zgodnie z definicją internetowego słownika języka polskiego PWN słowo „wsparcie”, „wspieranie” ma wiele znaczeń. W kontekście wsparcia pedagogicznego i psychologicznego jest to po pierwsze *pomoc udzielona komuś, zwłaszcza pomoc materialna* (Internetowy słownik języka polskiego PWN, 2020) oraz *podtrzymywanie się wzajemne* (Internetowy słownik języka polskiego PWN, 2020) a także *udzielanie sobie nawzajem pomocy* (Internetowy słownik języka polskiego PWN, 2020). W literaturze specjalistycznej jest wiele definicji pojęcia wsparcia społecznego, jedną z nich stworzyli H. Sęk i R. Cieślak (2005), którzy opisali wsparcie społeczne w ujęciu strukturalnym i funkcjonalnym. W pierwszym przypadku chodzi o wsparcie społeczne dotyczące obiektywnie istniejącej i dostępnej sieci społecznej, która charakteryzuje się tym, że poprzez fakt istnienia więzi, kontaktów społecznych, przynależności, pełni funkcję pomocną wobec osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych (Sęk, Cieślak, 2005). W drugim przypadku wsparcie społeczne charakteryzowane jest przez wzgląd na rodzaj interakcji społecznych, które zostają podjęte przez jednego lub obu (udzielającego wsparcia i odbierającego je) uczestników w sytuacji problemowej, trudnej, stresowej lub/i krytycznej (Sęk, Cieślak, 2005). Wsparcie słusznie kojarzone jest z szeroko rozumianą pomocą udzielaną przez osoby indywidualne lub grupy osób działających w różnych organizacjach i może ono przybierać różne formy. Najczęściej wyróżnia się pięć typów wsparcia społecznego:

1. wsparcie emocjonalne – obejmuje ono przekazywanie emocji podtrzymujących, uspokajających, okazywanie troski, jego celem jest budowanie poczucia bezpieczeństwa, opieki i przynależności;
2. wsparcie informacyjne – inaczej poznawcze, polegające na wymianie informacji, które ułatwiają zrozumienie sytuacji i problemu osobie potrzebującej wsparcia, w skład tego rodzaju wsparcia wchodzi m.in. grupy samopomocowe w których uczestnicy dzielą się swoimi doświadczeniami;
3. wsparcie instrumentalne – jest to wsparcie instruktazowe polegające na przekazywaniu konkretnych i szczegółowych informacji odnośnie sposobów postępowania w poszczególnych sytuacjach, opiera się ono na modelowaniu skutecznych zachowań zaradczych;

4. wsparcie rzeczowe – inaczej materialne, wiąże się ono z pomocą rzeczową np. finansową lub/i charytatywną (darmowe posiłki, zapewnianie miejsc noclegowych, zaopatrzenie w środki niezbędne do egzystowania itd.);
5. wsparcie duchowe – wiążące się ze zrozumieniem siebie oraz otaczającego świata, łączące się z poszukiwaniem odpowiedzi na pytania natury etycznej, filozoficznej, religijnej (Sęk, Cieślak, 2004).

Wsparcie społecznej jest niezwykle istotnym elementem i ma kluczowe znaczenie jeżeli chodzi o pomoc rodzicom dzieci z różnymi niepełnosprawnościami lub zaburzeniami. Szczególnie istotne jest tutaj wsparcie emocjonalne, dzięki któremu rodzice mogą porozmawiać o swoich problemach i wątpliwościach z innymi rodzicami zmagającymi się z podobnymi trudnościami, stając się jednocześnie częścią grupy, w której nie mają poczucia bycia „innymi”. Z kolei dzięki wsparciu informacyjnemu udzielanemu przez innych rodziców i specjalistów otrzymują oni rzetelne informacje dotyczące prawidłowego wspierania rozwoju swoich dzieci.

Dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami w angielskim systemie nauczania

Wszystkie dzieci w Anglii w wieku od 5 (w przypadku szkół specjalnych dzieci od 3 roku życia) do 16 lat mają prawo do bezpłatnego miejsca w szkole państwowej. Szkoły państwowe dzielą się na szkoły główne i specjalne. Obecnie w Anglii jest 1,2 miliona dzieci z różnorodnymi niepełnosprawnościami, zaburzeniami i dysfunkcjami określanymi jako „dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych” uczęszczających do szkół (TheSchoolRun, 2020). Około 50% dzieci z oświadczeniem SEN¹ lub planem EHC² kształci się w głównych szkołach podstawowych lub średnich. Z pozostałych 50% większość chodzi do szkół specjalnych prowadzonych przez rząd, w których musi być przestrzegany Program Narodowego Nauczania z możliwością dostosowania go do specyficznych potrzeb konkretnego ucznia (TheSchoolRun, 2020). Poza szkołami specjalnymi rządowymi istnieją również takie, które mają status akademii oraz szkoły niezależne, które nie muszą przestrzegać Narodowego Programu Nauczania i mogą opracować własny plan pracy z uczniami SNECO³. (TheSchoolRun, 2020).

W przypadku dzieci poniżej 5 roku życia wsparcie SEN obejmuje:

- pisemne kontrole postępów, gdy dziecko ma 2 lata;
- opiekę pielęgniarki środowiskowej przeprowadzającej kontrolę stanu zdrowia dziecka, jeśli ma ono od 2 do 3 lat;
- pisemną ocenę w semestrze letnim pierwszego roku szkoły podstawowej dziecka;

1 SNE – Special Educational Needs – dotyczy ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2 EHC – Education, health and care – plan edukacji zdrowia i opieki opracowywany przez specjalistów odpowiednik polskiego IPETu (indywidualnego planu edukacyjno-terapeutycznego).

3 SNECO – Children with special educational needs and disabilities – dotyczy dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnością.

- dokonywanie uzasadnionych korekt dla dzieci z niepełnosprawnościami, takich jak zapewnianie pomocy dotyczących np. sposobów komunikowania się z dzieckiem (GOV.UK, 2020)

Dla dzieci między 5 a 15 rokiem życia na wyraźną prośbę rodzica i po wcześniejszej konsultacji z nauczycielem lub koordynatorem SNE lub SNECO szkolnictwo oferuje:

- specjalny program do nauki;
- dodatkowa pomoc nauczyciela lub asystenta;
- pracę w mniejszej grupie;
- obserwację w klasie lub/i na przerwie;
- pomoc w braniu udziału w zajęciach;
- dodatkową zachętę do nauki, na przykład do zadawania pytań lub próbowania czegoś, co jest dla ucznia trudne;
- pomoc w komunikacji z innymi dziećmi;
- wsparcie w przypadku problemów z opieką fizyczną lub osobistą, na przykład jedzenia, bezpiecznego poruszania się po szkole lub korzystania z toalety (GOV.UK, 2020)

Jeżeli uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w wieku 16–25 lat chce kontynuować naukę, jego rodzice są zobowiązani do kontaktu z wybraną szkołą w celu upewnienia się, że może ona zaspokoić potrzeby dziecka, ponadto uczelnie i władze lokalne przeprowadzają rozmowy z dzieckiem na temat potrzebnego wsparcia (GOV.UK, 2020).

W Anglii dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (SENCO) od 11 roku życia kierowane są do szkół specjalnych specjalizujących się w jednym z czterech następujących obszarów:

1. komunikacja i interakcja;
2. poznawanie i uczenie się;
3. zdrowie społeczne, emocjonalne i psychiczne;
4. potrzeby sensoryczne i fizyczne (GOV.UK, 2020).

Szkoły specjalne mogą specjalizować się w powyższych kategoriach, aby odzwierciedlić specjalne potrzeby, na które oddziałują, na przykład szkoła nastawiona na naukę komunikacji i interakcji przeznaczona dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zaburzeniami widzenia lub potrzebami w zakresie mowy, języka i komunikacji SLCN⁴ (GOV.UK, 2020).

„Wagonik Integracyjny – grupa wsparcia dla Rodziców Dzieci o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych”

„Wagonik Integracyjny – grupa wsparcia dla Rodziców Dzieci o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych” jest to grupa wsparcia będąca częścią inicjatywy Lokomotywa – Stacja Northampton niezależnej organizacji non-profit, zajmującej się działalnością na rzecz Polonii mieszkającej w Wielkiej Brytanii (Inicjatywa Lokomotywa, 2020). „Wagonik integracyjny” został stworzony przez Panią Emilię Motykę, która chcąc

⁴ SLCN – Speech, language and communication needs – dotyczy dziecka ze specjalnymi potrzebami w zakresie mowy, języka i komunikacji.

pomóc swojej przyjaciółce, będącej mamą dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu postanowiła założyć grupę gdzie polscy rodzice dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami będą mogli wymieniać się swoimi doświadczeniami, a także wspierać się wzajemnie. Należy zaznaczyć, że przed rozpoczęciem działalności „Wagonika Integracyjnego” jego założycielka nie miała doświadczenia w prowadzeniu takich spotkań, jak sama podkreśla nigdy nie pracowała z dziećmi z niepełnosprawnościami i zaburzeniami, nie prowadziła również żadnej grupy wsparcia. Pierwsze spotkanie miało miejsce 12 stycznia 2019 roku i od tego czasu grupa prężnie się rozwija, okazało się że Polacy mający dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami, potrzebują zwyczajnej rozmowy z innymi rodzicami mającymi podobne problemy, do tej pory nie mieli bowiem takiej możliwości. Na samym początku działalności rodzice mieli ogromną potrzebę opowiadania o sobie i swoich dzieciach, jednak z czasem oczekiwania w stosunku do „Wagonika Integracyjnego” stawały się coraz większe, okazało się, że założyciele i uczestnicy potrzebują nie tylko rozmowy, ale i pomysłów, które pozwolą im wspierać rozwój swoich dzieci oraz profesjonalnych porad jak radzić sobie z problemami, które pojawiają się podczas opieki nad nimi. Zaczęto więc zapraszać polskich specjalistów z różnych dziedzin pedagogiki specjalnej, którzy starają się przekazać rodzicom swoją wiedzę i ukierunkować ich na odpowiednie działania, a także udzielają indywidualnych porad. Należy także zaznaczyć, że założyciele grupy wsparcia zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia rodzicom w trakcie spotkań pełnego skupienia, tak aby mogli oni czerpać jak najwięcej z wykładów zaproszonych ekspertów, dlatego postanowili zorganizować w trakcie trwania spotkania opiekę nad dziećmi, zapewniając im możliwość konstruktywnego spędzania czasu. Na chwilę obecną grupa wsparcia liczy 12 rodzin mających dzieci w przedziale od 4 do 17 lat.

Problemy z jaki mierzą się rodzice dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami mieszkający w Wielkiej Brytanii

Autorka artykułu miała przyjemność współpracy z rodzicami będącymi członkami grupy wsparcia „Wagonik Integracyjny”. Rodzice sygnalizowali wiele różnic pomiędzy brytyjskim a polskim systemem nauczania i problemów z tego wynikających. Spośród trzynastorga dzieci, siedmioro uczęszcza do szkół specjalnych, natomiast sześćcioro jest w placówkach publicznych, z czego troje jest w trakcie diagnozy EHC. Prawie wszyscy rodzice zaznaczali, że kontakt z angielskimi nauczycielami jest trudny i mocno różni się od tego w Polsce. Przede wszystkim rodzice nie mają na bieżąco wglądu do programu, który realizuje ich dziecko. W Polsce uczniowie w szkołach specjalnych mają np. swoje zeszyty aktywności, do który nauczyciele na bieżąco wpisują co danego dnia robiło dziecko, czy wydarzyło się coś ważnego, co trzeba przynieść na następny dzień (np. liście, kasztany itp.). Ponadto w Polsce co kwartał organizowane są zebrania z rodzicami, a dodatkowo w razie pytań lub wątpliwości rodzice mogą kontaktować się z wychowawcami, psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą lub innym specjalistą pracującym z dzieckiem tym samym otrzymując informacje o postępach dziecka, a także wskazówki jak ułatwić mu codzienne funkcjonowanie i mobilizować je do różnych aktywności. W angielskich szkołach

specjalnych nie ma dzienników aktywności. Podczas rozmowy rodzice zaznaczali, że praktycznie nie mają żadnych informacji odnośnie tego co robiło ich dziecko w danym dniu, tygodniu czy nawet miesiącu, jedynie pod koniec roku otrzymują teczkę, w której znajdują się prace wykonywane przez ich dziecko w czasie roku szkolnego. Z otrzymywaniem ustnych informacji też jest problem, nawet jeżeli rodzic sam odbiera syna czy córki ze szkoły (przeważnie w szkołach specjalnych rządowych jest zapewniony transport dla dzieci) to albo nie ma możliwości porozmawiania z opiekunem, albo ten udziela mu lakonicznych informacji, że „wszystko było dobrze”, a kiedy rodzic próbuje dowiedzieć się jakiś szczegółów nauczyciele zazwyczaj po prostu nie udzielają informacji, dlatego też rodzice mówili, że po pewnym czasie po prostu przestali pytać.

Członkowie grupy mocno podkreślali, że wiele wskazówek odnośnie możliwości pracy i wspomagania rozwoju swoich dzieci otrzymali dopiero uczestnicząc w spotkaniach „Wagonika Integracyjnego”. Rodzice z żalem opowiadali, że najczęściej sami orientowali się, że ich dzieci zachowują się zupełnie inaczej aniżeli ich rówieśnicy i dopiero po rozmowach z nauczycielami byli kierowani na diagnozy EHC. Czas oczekiwania na diagnozę w Wielkiej Brytanii wynosi średnio 18 miesięcy i nie ma możliwości wykonania jej prywatnie, dlatego rodzice są zmuszeni czekać. Ponadto EHC nie jest to obowiązkowe, a jedynie wykonywane na prośbę rodziców, dlatego nie każde dziecko będące w szkole specjalnej ją posiada, szczególnie dotyczy to dzieci uczęszczających do szkół specjalnych mających status akademii lub szkół niezależnych, które tworzą własne programy nauczania. Warto podkreślić, że w Anglii jest bardzo mało placówek prywatnych zajmujących się rehabilitacją i rewalidacją dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami, a jeżeli takie już powstają to często prowadzone są przez Polaków np. polskich psychologów, logopedów, terapeutów SI i skierowane są do Polonii zamieszkującej Wyspy Brytyjskie, tym samym spełniają one standardy nauczania zgodne z polskim a nie brytyjskim systemem. Takich miejsc jest jednak mało i mieszczą się raczej w największych aglomeracjach, przez co osoby zamieszkujące mniejsze miejscowości często nie mają możliwości dowożenia swoich dzieci na terapię.

Rodzice zaznaczają jednak, że w Anglii często czują się swobodniej, a ich dzieci nie są przedmiotem kpin ze strony innych, tak jak to miało miejsce w Polsce. Jedna z mam opowiadała, że w Polsce kiedy syn miał napady złości zdarzało się, że ludzie oglądali się i w sposób nieprzychylny a wręcz wulgarny komentowali jego zachowanie, nie zdając sobie sprawy z tego, że dziecko ma zaburzenia ze spektrum autyzmu, w Anglii takie sytuacje w ogóle nie mają miejsca, nawet kiedy chłopiec wpada w szal w miejscu publicznym nikt na to nie zwraca uwagi, a tym bardziej nie piętnuje rodziców dziecka. Dlatego uczestnicy spotkania mówili, że na Wyspach czują się dużo swobodniej niż w Polsce.

Kolejny problem, który sygnalizowali rodzice dotyczył sposobu pracy z uczniem. W Anglii nie narzuca się dzieciom z niepełnosprawnościami i zaburzeniami zadań, które mają wykonywać, przeciwnie daje się im swobodę wyboru np. jeżeli dziecko lubi układać puzzle może to robić przez cały dzień i nikt nie próbuje przekierowywać go na inną aktywność. Angielski system nauczania dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami nastawiony jest raczej na zaspokajanie ich potrzeb

i utrzymywanie wysokiego poziomu dobrego samopoczucia, aniżeli na wyposażanie uczniów w umiejętności, z których będą mogli korzystać w dorosłym życiu.

Z obserwacji autorki artykułu wynika, że w przypadku niektórych rodziców problemem jest także bariera językowa, często bowiem nie rozumieją oni specjalistycznego języka, którym posługują się angielscy nauczyciele, dlatego nie dopytują o rozwój swojego dziecka, nawet na zebraniach odbywających się pod koniec roku. Taka sytuacja powoduje, że rodzic tak naprawdę nie wie jak poza domem funkcjonuje jego dziecko.

Dzięki grupie wsparcia „Wagonik Integracyjny” rodzice bardzo aktywni, którzy przez cały czas szukają informacji np. na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu, dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem z pozostałymi uczestnikami. Dzięki takim poradom, niektórzy rodzice zdecydowali zapisać swoje dzieci na dodatkowe zajęcia takie jak basen, joga, tai chi, tańce. Na takich zajęciach dzieci uczą się funkcjonować w społeczeństwie, ponieważ są one przeznaczone dla wszystkich zarówno pełnosprawnych, jak i z niepełnosprawnościami, zaburzeniami i dysfunkcjami. Największą popularnością cieszą się zajęcia jogi dla dzieci i rodziców, dorośli zauważyli, że dzięki nim dzieci są bardziej rozluźnione i wyciszone, ponadto spędzają aktywnie czas ze swoimi rodzicami co również ma ogromny wpływ na ich dobre samopoczucie i na zacieśnianie więzi rodzic-dziecko. Dzięki spotkaniom w grupie wsparcia spora liczba dzieci trafiła na zajęcia z polskim logopedą i psychologiem, a rodzice uzyskali pomoc ze strony profesjonalistów. Z obserwacji autorki wynika, że polscy rodzice mają zdecydowanie większe zaufanie do Polaków logopedów, psychologów czy pedagogów aniżeli do obcokrajowców.

Jedenaścioro spośród trzydziestu dzieci będących członkami grupy ma zaburzenia ze spektrum autyzmu przez co założycielka grupy wsparcia, pani Emilia Motyka, stara się aby w trakcie spotkań poruszać zagadnienia związane z tym zaburzeniem, przede wszystkim dlatego, żeby edukować i uświadamiać rodziców. Często ma miejsce sytuacja, że to matki są dużo bardziej zaangażowane w pomoc dzieciom aniżeli ojcowie, którzy bardzo często w ogóle nie rozumieją czym jest autyzm i nie chodzi tu tylko o pogłębione zagadnienia medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, ale o podstawowe informacje dotyczące tego zaburzenia. Brak elementarnej wiedzy powoduje brak zrozumienia na linii tata – dziecko: skoro ojciec nie rozumie dlaczego syn czy córka zachowuje się w określony sposób, jego złość i frustracja narasta, a to powoduje dalsze nieporozumienia i piętrzy kolejne problemy przez co dziecko i rodzic coraz bardziej oddalają się od siebie. Dzięki grupie wsparcia częściowo te problemy zostają rozwiązane, ojcowie (nierzadko przyprowadzani na siłę przez swoje żony lub partnerki, początkowo bardzo nieufni w stosunku do innych uczestników i prelegentów, zachowujący się czasem w sposób lekceważący) z czasem zaczynają rozumieć, że pozostali uczestnicy również szukają pomocy oraz dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, a jedyną intencją jest wsparcie zarówno rodziny, jak i dziecka.

Kolejna ważna funkcja jaką spełnia „Wagonik Integracyjny” dotyczy organizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci rodziców będących członkami grupy wsparcia. Spotkania przeważnie trwają 120 minut, w tym czasie równolegle działa „Blue team”, którego pomysłodawcą była założycielka grupy. Stworzyła ona zespół

wolontariuszy, którzy w trakcie spotkania zapewniają dzieciom opiekę i organizują różne zajęcia np. tańce, zajęcia sensoryczne zgodne z wytycznymi przekazanymi przez terapeutów SI współpracujących z grupą wsparcia, zajęcia muzyczne, jogę, zajęcia relaksacyjne oparte na metodzie Knillów itp. W tym czasie rodzice mogą w pełni uczestniczyć w spotkaniu i nie muszą martwić się o swoje dzieci, które znajdują się w sali obok i mają zapewnioną opiekę „Blue team”. Dla rodziców jest to też czas pewnego rodzaju odpoczynku, wytchnienia, chwila kiedy w jakimś sensie mogą skupić się na sobie, swoich potrzebach i problemach, czas nawiązywania relacji z innymi, ale także z samym sobą. Czas, kiedy rodzice zaczynają wierzyć w siebie, swoje możliwości, ale także w swoje dzieci.

Warto również zaznaczyć, że dzięki inicjatywie „Wagonika Integracyjnego” oraz determinacji jego założycielki, dzieci będące członkami grupy wsparcia zaczęły brać udział w konkursach recytatorskich organizowanych przez Inicjatywę Lokomotywa – Stacja Northampton, a także przez Polskie Szkoły Sobotnie i zdobywać nagrody oraz wyróżnienia. Rodzice dzieci pełnosprawnych doskonale wiedzą ile pracy, czasu, zaangażowania i nerwów wymaga przygotowanie do takich publicznych występów, natomiast ze strony dzieci z różnego rodzaju deficytami, zaburzeniami i niepełnosprawnościami takie przygotowanie wymaga trzykrotnie większego nakładu pracy, jednak dzięki wierze i uporowi dzieci te świetnie radzą sobie podczas takich występów. Co więcej takie publiczne expose podnosi ich samoocenę i dodaje wiary we własne możliwości. Jednak największą dumę niewątpliwie odczuwają rodzice, którzy widząc swoje dzieci na scenie zaczynają rozumieć, że wysiłek i systematyczna praca z dzieckiem przynoszą oczekiwane efekty.

Podsumowanie

Przykład grupy wsparcia „Wagonik Integracyjny” pokazuje jak ważne jest powstawanie grup wsparcia dla rodziców dzieci różnymi niepełnosprawnościami, zaburzeniami i dysfunkcjami mieszkającymi poza granicami Polski. Każdy kraj ma swój system edukacji i swoje zwyczaje. Emigrantom niejednokrotnie ciężko jest odnaleźć się w zupełnie innej rzeczywistości. Poczucie osamotnienia i bezsilności bardzo często towarzyszy rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami mieszkającym w swoim kraju, jak więc muszą czuć się rodzice, którym dodatkowo przyszło żyć na obczyźnie? Dzięki takim grupom wsparcia rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami i zaburzeniami jest łatwiej pokonywać codzienne trudności. „Wagonik Integracyjny – grupa wsparcia dla Rodziców Dzieci o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych” oferuje swoim członkom przede wszystkim: wsparcie emocjonalne, specjalistyczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, wsparcie informacyjne, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci, a także szkolenia. Grupa wsparcia z Northampton cały czas się rozwija, na każdym spotkaniu jest coraz więcej uczestników, niektórzy pojawiają się na spotkaniu tylko raz, inni przychodzą z ciekawości i zostają na dłużej, jednak najważniejsze jest to, że każdy może tu liczyć na pomoc, wsparcie, rozmowę, a także na filiżankę angielskiej herbaty.

Bibliografia:

- Ćwirynkało K., Żywanowska A. (2004). Wieloaspektowość wsparcia społecznego rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne. W: G. Kwaśniewska, A. Wojnarska (red.), *Aktualne problemy wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych*. Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 75–82.
- Sęk H., Cieślak R. (2011). Wsparcie społeczne – sposoby definiowania, rodzaje i źródła wsparcia, wybrane koncepcje teoretyczne. W: Idem, *Wsparcie społeczne, stres i zdrowie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 11–28.
- Jacków M. (2008). Budowanie skutecznej relacji pomagania w oparciu o metodę towarzyszenia. W: A. Wiktorska-Święcka (red.), *Wyprowadzić na prostą*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT, s. 227–234.
- Karwowska M. (2007). *Macierzyństwo wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie*. Bydgoszcz: Wyd. UKW.
- Pisula M. (1998). *Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwojowymi*. Warszawa: Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego.

Netografia:

- Serwis Wielkiej Brytanii. *Typy szkół w Wielkiej Brytanii*. Pobrano z: https://www.gov.uk/typesofschool?fbclid=IwAR2mH3FyUNgMmL6yBIUP9lYsboLwL6lEw9Lf6Cb07_9YW6f1ox1-3-YmJw, (26.05.2020).
- Serwis Wielkiej Brytanii. *Wsparcie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. Pobrano z: <https://www.gov.uk/children-with-special-educational-needs/special-educational-needs-support>, (26.05.2020).
- Portal edukacyjny dla rodziców dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w Wielkiej Brytanii. *TheSchoolRun*. Pobrano z: https://www.theschoolrun.com/whatisaspecialschool?fbclid=IwAR0bF_Yly7yfxNsiIBnB3_ycGIX74AR92IxJbr-7sVHWPoRy1jX0Ene7NFel, (26.05.2020)
- Wsparcie*, w: *Internetowy słownik języka polskiego PWN*. Pobrano z: <https://sjp.pwn.pl/szukaj/wsparcie%20.html>, (26.05.2020).
- Oficjalna strona internetowa Inicjatywa Lokomotywa– Stacja Northampton. *Wagonik Integracyjny – Stacja Northampton*. Pobrano z: <https://www.lokomotywa.co.uk>, (26.05.2020).

The importance of the Polish support group for parents of children with disabilities attending schools in the UK. Activities of the support group „Integration Carriage”

Abstract

The article presents the significance of the operating in Great Britain Polish support group “Wagonik Integracyjny – support group for Parents of Children with Special Educational Needs” for the parents of children with disability and disorders participating in English education system. The article consists of four parts. The first part concerns social support, it defines the term and describes its types. Part Two describes the English special education system for children and adolescents. Part three presents the activities of the support group “Wagonik Integracyjny – support group for Parents of Children with Special Educational Needs” since its inception. Part four refers to the problems that parents of children with disability and disorders in Great Britain who are members of the support group have to face.

This part also draws attention to the important role of the “Wagonik Integracyjny” in solving associated problems and describes the forms of support it offers to its participants.

Keywords: support group, children with disability, children with disorders, children with special educational needs, special education in Great Britain, autism, special teaching in Great Britain